

A Fővárosi Ítéltábla az Őszy Űgyvédi Iroda (fél címe 1., űgyintéző űgyvéd: dr. Őszy Tamás) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Bodolai László űgyvéd (fél címe 2) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 4. napján kelt 69.P.24.859/2016/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű alperes által szerkesztett, a II. rendű alperes által üzemeltetett ...hu internetes hírportál 2016. szeptember 7. napján adott hírt arról, hogy a ...hu internetes hírportál ugyan ezen a napon megjelent egyik írása szerint, huzamosabb ideje durván visszaélnék a gyerekek kiszolgáltatottságával egy magyar nevelőotthon nevelői. Ehhez az íráshoz több komment is érkezett, melyek közül az egyik szerint a ... a „...” Facebook csoportból szerezhette a hírt, ahol egy ... nevelőotthonról írtak. Erre egy másik hozzászóló úgy reagált, ha ..., akkor az az ... utca. A ... információit számos sajtóorgánium leköszölte, az abban foglaltak jelentős sajtóvisszhangot váltottak ki.

A felperes a szerkesztőséghez 2016. október 5-én eljuttatott levelében az alábbi helyreigazítás közlését kérte:

„Az ...hu internetes portálon 2016. szeptember 7. napján 8 óra 39 perckor „Zsebpénzért kértek szexet a gyerekektől a nevelők” címmel megjelent cikkünkben valótlan tényeket híreszteltünk, melyek szerint durván visszaélnék a gyerekek kiszolgáltatottságával a nevelőotthon nevelői, valamint hogy a gyerekeket zsebpénzért, játékért, édességért kényszerítik szexre az elvileg rájuk vigyázó alkalmazottak.

Ezzel szemben a valóság az, hogy a nevelők a gyermekotthonban semmilyen szexuális zaklatást, kényszerítést, erőszakot nem követtek és nem követnek el."

Miután a kérelemben foglaltakat az alperes nem teljesítette a felperes 2016. október 24-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a helyreigazítás közzétételére. Hivatkozott arra, hogy a cikk ugyan nem nevezi meg a felperest, a megindult médialavina eredményeképpen személye beazonosíthatóvá vált. A közlések egy gyermekotthonra vonatkoznak, ez pedig érintettségét eredményezi.

Megerősítette, hogy jelenleg valóban folyik nyomozás, de szeptember 7-én, a cikk megjelenésekor ilyen nyomozás nem volt.

A híresztelés körében rámutatott, hogy az alperesek által szerkesztett, illetve kiadott cikk a ... cikkére utal, és azon alapul, nem pedig a rendőrség esetleges tájékoztatásán.

Előadta, hogy az a Facebook csoport, amelyre ahu egyik kommentelője hivatkozott, egy nyilvános Facebook csoport, de azt nem tudta megjelölni, ki indította a Facebook csoportot.

Kifejtette, hogy a PK 13. (helyesen 14.) számú állásfoglalás helyes értelmezése szerint a sajtó tájékoztatásához fűződő joga csak abban a szakaszban illeti meg a sajtót anélkül, hogy eljárása jogsértő lenne, ha a feljelentés alapján már a nyomozást elrendelték, illetve az iratokat ismertették. Pusztán a feljelentés önmagában nem jelenti az állásfoglalás szerinti, a sajtóra vonatkozó mentesítési körülményt.

A felperes arra is hivatkozott, hogy számos sajtóorgánumban, felhívására helyreigazítást tett közzé. Ennek igazolására csatolta a megjelent helyreigazításokat, melyeket a perbelihez hasonló tartalom és írások miatt jelentettek meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy a közlések nem a gyermekotthonra, tehát a felperesre, hanem magukra a nevelőkre vonatkoznak, ezért esetlegesen a nevelők kérhetnének sajtó-helyreigazítást.

A PK 14. számú állásfoglalás alapján előadták, hogy az alapul szolgáló cikk konkrét rendőrségi nyomozás alapját képező tényekről szól. A felperes azonban keresetében nem vette figyelembe, hogy a PK 14. számú állásfoglalás szerint a sajtó tájékoztatást adhat a folyamatban lévő büntetőeljárásról anélkül, hogy bármilyen módon túlterjeszkedne a nyomozás során felmerült tényeken.

Hangsúlyozták, hogy jelen perben nem azt kell bizonyítani, hogy megtörténtek-e a nyomozás alapját képező bűncselekmények, és nem is az érintett személyek ártatlanságát kell igazolni, hanem a PK 12. számú állásfoglalás keretein belül kell a pert elbírálni.

Rámutattak arra, hogy a cikk második bekezdésében az áll, miszerint rendőrségi feljelentés született; a rendőrségi feljelentés pedig még nem jelenti azt, hogy a cikk megjelenésekor a nyomozó hatóság bármely nyomozati cselekményt fogantatosított volna, de a feljelentés már a cikk megjelenésekor megtörtént. Értelmezésük szerint a felperes nem a vallomások létét, hanem azok valóságtartalmát vitatta. Hivatkoztak arra is, hogy a kereseti kérelem szerinti tartalommal még a kereset alapossága esetén sem kötelezhető az I. rendű alperes sajtó-helyreigazítás közzétételére, tekintettel arra, hogy a kérelem pontatlan. Megítélése szerint a kért tartalmú helyreigazításból az sem tűnik ki, hogy a jogvédők állítása, vagy az alperesi tényállítások valótlanak.

Értelmezésük szerint a gyermekek vállalták azt, hogy vallomást tesznek, ezért nem a bíróságnak a feladata, hogy a sajtó-helyreigazítási perben ezek valóságát elbírálja.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Alkalmazandó jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) bekezdését és a 343. § (1) és (3) bekezdéseit, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 12. § (2) bekezdését ismertette.

Rögzítette, hogy az alperesek nem állították, hogy a felperes a fenntartója annak az intézménynek, ahol visszaélések történtek, márpedig a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja alapján helyreigazítási jog csak akkor illetné meg, ha az általános közfelfogás szerint levonható következtetést tartalmazna arra vonatkozóan, hogy a cikkben közölt valótlan tényállítás rá vonatkozik. A felperesi előadás hiányosságai mellett magából a cikkből, sőt a linkről elérhető ...hu cikkéből sem tűnik ki, hogy melyik magyarországi gyermekotthonban történtek az állítólagos zaklatások, így az általános közfelfogás szerint az I. rendű alperes szerkesztésében megjelent tartalmat nem lehet a felperesre vonatkoztatni.

A csatolt iratokat értékelve azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy egyrészt a ...hu cikkéhez hozzászóló személy nem az I. rendű alperes és nem is a ... cikkéből, hanem egy, a felperes által sem azonosított Facebook csoport által közzétett (és a per anyagává nem tett) tartalom alapján állította, hogy az érintett gyermekotthon egy ... intézmény. Az olvasó bizonyosan nem az I. rendű alperes által közzétett cikkből vont le következtetést, ezért az alperesi közlést a felperesre nézve jogsértőnek tekinteni nem lehet. Megjegyezte, hogy ha egyetlen személy ismerné fel, hogy az adott tényállítás a felperesre vonatkozik, még korántsem jelenti azt, hogy az általános közfelfogás az érintett személyt (szervezetet) a felperessel azonosítja.

Ezen túlmenően sem az I. rendű alperes, sem a ... cikkét nem lehet akként értelmezni, hogy azok a meg nem nevezett gyermekotthon fenntartójáról, az ott dolgozók munkáltatójáról (a felperesről), annak esetleges mulasztásáról szólnak; az általános közfelfogás és a szöveg értelmezése szerint az írások a nevelők általi molesztálásokról, az azok nyomán tett feljelentésekről és nyomozás megindításának tényéről adnak tájékoztatást. Álláspontja szerint, a dolgozókra vonatkozó közlés nem vonatkoztatható automatikusan a munkáltatójukra.

Rögzítette azt is, hogy a perben nem álló médiaszolgáltatók általi számos helyreigazításból nem következtethető, hogy azokat kifejezetten jelen per felperesének kérelmére tették-e közzé, az sem, hogy azok a felperesre vonatkozó valótlan tényállítások helyreigazítására szolgálnak; s ha ez még így is lenne, akkor sem alkalmasak arra, hogy a felperes jelen perbeli keresetösségi jogát alátámasszák, hiszen a cikkek tartalma valószínűleg nem volt azonos.

Nem értett egyet azzal a felperesi érveléssel sem, hogy PK 14. számú állásfoglalás szerint a nyomozás megindítása előtt a sajtó ne tudósíthatna a feljelentéshez vezető témáról.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyet utóbb pontosítva kérte, hogy a másodfokú bíróság az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék ítéletét elsődlegesen változtassa meg és hozzon a felperes kereseti kérelmének megfelelő ítéletet. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta. Kérte továbbá a II. rendű alperest a felmerült perköltség megfizetésére kötelezni.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes személye a perbeli cikkből nem felismerhető. A hivatkozott eseti döntések, de a PK 13. számú állásfoglalás szerint is sajtó-helyreigazítási igényt az is érvényesíthet, akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető, a közlés a személyére vonatkozik, a személyét érinti.

Márpedig az elsőfokú eljárásban is kifejtettek szerint a felperes személye kétséget kizáróan felismerhetővé vált a cikk alapján anélkül, hogy felperes név szerint említésre került volna. Az állásfoglalás szerint amennyiben több személyt is sért a sajtóközlemény, úgy ebből a több személyből, csoportból egy személy is kérheti saját személyére vonatkozóan a helyreigazítást. Ebből az következik, hogy a gyermekotthonok (illetőleg azok fenntartói) bármelyike egyenként, önállóan, így felperes is jogosan kérheti, jelen perbeli sértő sajtóközlemény esetén a helyreigazítást. Előadta, hogy a felperes nem fenntartója a gyermekotthonnak, hanem mint intézmény, költségvetési szerv feladatát képezi a gyermekotthonban elhelyezettek ellátása. Mivel a cikk nem konkrét nevelőről írt, ezért a munkáltató, mint jogi személy a saját nevében is kérhet helyreigazítást.

Ezen túl hivatkozott arra is, hogy a perbeli cikkben említett, ...hu internetes portálon 2016. szeptember 7-én „Szexet kértek a nagyobb zsebpénzért a magyar nevelőotthonban” címmel megjelent cikk alatt található hozzászólások is egyértelműen alátámasztják felperes beazonosíthatóságát. A hozzászólások áttekintését követően megállapítható, hogy a cikkhez kommentelők számára a személye a cikk megjelenését követő pár órán belül felismerhetővé vált, tekintettel arra, hogy felperest az átlagolvasóként értékelendő kommentelők beazonosították. A ...hu internetes portálon megjelent cikk egy médialavinát indított el, amelynek következtében egymást követően jelentek meg a sérelmezett cikkel hasonló, vagy akár azonos tárgyú közlések, és ezek együttes hatásaként a felperes egyértelműen felismerhetővé vált. Indokolatlan szűkítő értelmezése a beazonosíthatóság, felismerhetőség kérdésének, ha az elsőfokú bíróság nem veszi figyelembe, hogy a technika mai állása mellett egy átlagolvasó könnyedén és rendkívül gyorsan több forrásból képes információhoz jutni, egyszerre több sajtótermékből és cikkből, egyéb közlésekből tájékozódik, ezek alapján alakítja véleményét, így egy ilyen esetben nem tudja eldönteni, hogy pontosan melyik cikk volt az első, amelyből felperest felismerte. Ugyanakkor a befogadó az alapközlés nyomán elindulva percekben belül olyan további információkat találhat, amelyek alapján okkal jut az érintett személyére vonatkozó, számára megalapozott következtetésekre.

Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a PK 14. számú állásfoglalás jelen esetre nem alkalmazható, mert a cikk megjelenésekor még a nyomozás sem indult meg, ezért a bizonyítás alóli mentesség az alpereseket nem illette meg a valótlannak állított tényekre vonatkozóan.

Az alperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást telejőskörűen feltárta, döntése jogoszerű és megalapozott.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy helyreigazítást az kérhet, akinek személye a sérelmezett cikkből egyértelműen kiderül, abból konkrétan a személyére vonható le következtetés. Ez a megállapítás nem mond ellent a PK 13. számú állásfoglalás azon rendelkezésének, hogy egy közlés akkor is sérelmes lehet, ha az érintett személy nevét nem közli a sérelmezett írás. Az állásfoglalás szerint ilyen esetben is szükséges ugyanis, hogy személye a sajtóközlemény tartalmából valamilyen módon felismerhető legyen. A perbeli esetben a vélhető bűncselekmény elkövetésének helyeként egy magyarországi gyermekotthont jelölt meg a cikk szerzője, amely több intézményre is vonatkozhat. A fent megjelölt állásfoglalás lehetővé teszi, hogy amennyiben a sajtóközlemény név szerint vagy név nélkül határozatlan, burkolt utalásaival, bizonytalan megjelölésével többeket is sért, az érintett személyek közül bárki helyreigazítást kérhessen, de csak azon tényállítások, tényközlések tekintetében, amelyek az igényt érvényesítő fél személyére vonatkoznak. Ennek megállapíthatóságához pedig

ugyancsak elengedhetetlen olyan konkrétum, ami alapján a felperes egyediesítetten, a többi feltehetőleg érintettől eltérő sajátosság alapján beazonosítható legyen. Ilyen körülményre - a kommenteken kívül - a felperes nem hivatkozott.

Ezen - jellegzetesen az online médiában előforduló - hozzászólások azonban nem a perben sérelmezett cikkhez kapcsolódóan jelentek meg. Ez a körülmény viszont azt jelenti, hogy az alperessel szembeni sajtó-helyreigazítási eljárás során nem vehetők figyelembe. Ezen speciális eljárás ugyanis szűkre szabja az igényérvényesítés kereteit éppen a jogintézmény céljára tekintettel. Az alperes nem tehető felelőssé más sajtótermékben megjelent közlésekért, különösen nem az ahhoz kapcsolódó hozzászólásokért még akkor sem, ha a cikkek tartalma azonos is. Éppen emiatt más sajtószerző helyreigazítása sem értékelhető a felperes javára, különösen nem akkor, ha ezen eljárásban nem a sérelmezett tények képezik a vita tárgyát. Ezzel ellenkező értelmezés esetén olyan esetben is helyreigazításnak lenne helye, ha egy közismertté vált konkrét információt utóbb általános jelleggel elevenítenének fel az érintett személy tényleges megjelölése nélkül. Ez elleghetetlenítené a sajtó azon mérlegelési jogát, hogy egy információ bizonytalansága miatt arról hírt adjon még ha az közérdeklődésre is tart számot. A perbelihez hasonló ügyekben ugyanis maga az alapul fekvő tény az ami közvélemény érdeklődésére számot tarthat.

Mindezekon túlmenően helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt a körülményt is, hogy ezen kommentek sem tekinthetők a felperes beazonosításának, azok ténylegesen pusztán találgatásnak minősíthetők. A hivatkozott két hozzászólás ugyanis egy kérdés, ami feltételezést tartalmaz és az arra adott ugyancsak feltételes válasz, amely párbeszédnek a komment folyamán sem előzménye, sem utóélete nincs. Azt az olvasók sem tekintették a felperes személyére vonatkozó konkrét megállapításnak, nem is reagáltak arra. Ez a körülmény egyébként éppen a beazonosítás tényének mond ellent.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperesi fellebbezés azon érvelésével, hogy a sérelmezett közlések ugyan alapvetően nem az intézményre, hanem annak dolgozóira vonatkoznak, ettől függetlenül igényérvényesítéssel a felperes is élhet, egyetértett. A már hivatkozott PK 13. számú állásfoglalás szerint ugyanis nem kérhet sajtó-helyreigazítást a jogi személy az alkalmazottja, tagja, tisztségviselője nevében, ha a közlemény - név szerint vagy közvetett utalással - kizárólag valamelyik alkalmazottját, tagját, tisztségviselőjét jelöli meg. A személyhez fűződő jogokat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. § (1) bekezdése alapján csak személyesen lehet érvényesíteni, az alkalmazottat megillető sajtó helyreigazítási igényt a munkáltató nem érvényesítheti. A sajtóközleménnyel érintett alkalmazott, tag, tisztségviselő személyesen kérhet helyreigazítást akkor is, ha a sérelem egyébként a munkakörével, feladatkörével kapcsolatos. Ez azonban nem zárja ki, hogy a munkáltató a saját nevében is helyreigazítást kérjen, ha a sajtóközlemény a jogi személyt is sérti.

A perbeli esetben ugyanis a PK 12. számú állásfoglalásra tekintettel a teljes szöveggörnyezetet értékelve megállapítható, hogy a sérelmezett közlés a jogi személyt is érintette, hiszen az azt is tartalmazza, hogy - a helyreigazítási kérelemmel érintett valótlannak állított - visszaélések miatt a jogvédők és a szülők az otthont akarják leleplezni, ami egyértelműen a jogi személyre vonatkozó közlés. Mivel a jogi személy felismerhetősége nem állapítható meg, ezért ezen érvelésnek perdöntő jelentősége nem volt.

Egyetértett a másodfokú bíróság a PK 14. számú állásfoglalás nyomán az alperes bizonyítási kötelezettségével kapcsolatos elsőfokú bírósági megállapításokkal is. Ebből a szempontból

elsődlegesen a nyomozás megindultának, nem pedig időpontjának van jelentősége. A feljelentést - amely a nyomozás megindításának előfeltétele - ugyanis nyilván a hatósági eljárást megelőzően tették, az ugyanúgy ezen eljárás részét képezi, ráadásul a cikk ténylegesen ezen ügy állásáról számolt be a valóságnak megfelelően. A feljelentés tartalmát ugyanis a felperes nem vonta kétségbe, csupán annak valóságát vitatta. E körben pedig valóban nem a sajtó-helyreigazítási eljárásra tartozó kérdés a feljelentésben foglaltak valóságtartalmának vizsgálata.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes fellebbezését nem találta megalapozottnak, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

Köteles ezért a felperes az alperes részére a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a felperes illetékmentességére tekintettel a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 14. § bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2017. február 15.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró